

DOMSTOLENS DOM (femte afdeling)
29. januar 1985 *

I sag 147/83

Münchener Import-Weinkellerei Herold Binderer GmbH, Lerchenstraße 66,
D-8000 München 50, ved advokatfirmaet Walter Neumann, H. Dieter Steichele,
Bernd G. Maier, Schubertstraße 1, D-8000 München 2,

sagsøger,

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, ved Peter Karpenstein som befuldmægtiget,

sagsøgt,

intervenient:

Forbundsrepublikken Tyskland, ved Jochim Sedemund, Köln, og med valgt adresse
på Forbundsrepublikken Tysklands ambassade, 20-22, avenue Émile-Reuter,
Luxembourg,

hvori der er nedlagt påstand om

- principalt, at artikel 1, stk. 3, litra g), i Kommissionens forordning nr. 1224/83 af 6. maj 1983 (om anden ændring af forordning nr. 997/81 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende betegnelse og præsentation af vin og druemost (EFT L 134, s. 1)) annulleres, for så vidt bestemmelsen forbyder anvendelsen af udtrykkene »spätgelesen« og »ausgelesen« ved oversættelse til tysk af oplysninger vedrørende vin af højere kvalitet.
- subsidiært, at De europæiske Fællesskaber tilpligtes at erstatte sagsøgeren de tab, som denne har lidt, fordi sagsøgeren på grund af den nævnte forordning ikke længere kan anvende benævnelserne »spätgelesen« og »ausgelesen«,

* Processprog: Tysk.

har

DOMSTOLEN (femte afdeling)

sammensat af afdelingsformanden O. Due, dommerne C. Kakouris, U. Everling, Y. Galmot og R. Joliet,

generaladvokat: P. VerLoren van Themaat
justitssekretær: fuldmægtig D. Louterman

*

afsagt følgende

DOM

(»Sagsfremstillingen« udelades)

Præmisser

1 Ved stævning, indgivet til Domstolens justitskontor den 19. juli 1983, har Münchener Import-Weinkellerei Herold Binderer GmbH, München, Forbundsrepublikken Tyskland, anlagt sag, hvori der er nedlagt påstand om

— principalt, at artikel 2, stk. 3, litra g), i Kommissionens forordning nr. 1224/83 af 6. maj om anden ændring af forordning nr. 997/81 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende betegnelse og præsentation af vin og druemost (EFT L 134, s. 1) annulleres i henhold til EØF-traktatens artikel 173, for så vidt bestemmelsen forbyder anvendelsen af udtrykkene »spätgelesen« og »ausgelesen« ved oversættelse til tysk af oplysninger vedrørende vin af højere kvalitet importeret fra tredjelande,

* og efter generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 11. december 1984.

— subsidiært, at De europæiske Fællesskaber i henhold til traktatens artikel 215 tilpligtes at erstatte sagsøgeren de tab, som denne har lidt, fordi sagsøgeren på grund af den nævnte forordning ikke længere har mulighed for at anvende benævnelserne »spätgelesen« og »ausgelesen«.

- 2 Det sagsøgende selskab importerer og forhandler vin fra andre medlemsstater og tredjelande i Forbundsrepublikken Tyskland. Selskabet har navnlig specialiseret sig i import af vin fra Ungarn og Jugoslavien, hvor der traditionelt fremstilles vine med benævnelser, som kan oversættes til tysk ved »Spätlese« og »Auslese«, og som til en vis grad, (hvilket udgør et af de omstridte punkter) minder om de »Spätlesen« og »Auslesen«, som fremstilles i Forbundsrepublikken Tyskland.
- 3 Rådets forordning nr. 355/79 af 5. februar 1979 om fastsættelse af almindelige regler for betegnelse og præsentation af vin og druemost (EFT L 54, s. 99) bestemmer i artikel 30, stk. 7,:

»I etiketbetegnelsen for importerede produkter gives de i artikel 27, 28 og 29 nævnte angivelser på et eller flere af Fællesskabets officielle sprog.

Dog angives

— ...

— benævnelser, som vedrører en højere kvalitet, jfr. artikel 28, stk. 2, litra c),

— ...

— ...

— ...

på et af de officielle sprog i det tredjeland, hvori produktet har sin oprindelse. Disse oplysninger kan desuden gives på et af Fællesskabets officielle sprog.

Der kan ved hjælp af gennemførelsesbestemmelser gives nærmere regler for anvendelsen af en række af de benævnelser, der fremkommer ved oversættelse af de i andet afsnit omhandlede angivelser.«

Forordningens artikel 43 bestemmer, at betegnelse og præsentation af vin ikke må kunne føre til forveksling med hensyn til vinens art, oprindelse og sammensætning.

- 4 Kommissionens forordning nr. 997/81 af 26. marts 1981 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende betegnelse og præsentation af vin og druemost (EFT L 106, s. 1) bestemmer i artikel 2, stk. 2, stk. 4, som er en gennemførelsesbestemmelse til ovennævnte artikel 30, stk. 7, i forordning nr. 355/79, at »en angivelse vedrørende en højere kvalitet... ikke med henblik på anførelse på etiketten for en indført vin [må] oversættes til tysk ved noget af følgende udtryk:... »Spätlese«, »Auslese«....«.
- 5 Som følge af denne bestemmelse henvendte sagsøgeren sig til Forbundsrepublikkens kompetente myndigheder og til Kommissionen og foreslog, at firmaet anvendte adjektivformerne af benævnelserne »Spätlese« og »Auslese«, dvs. henholdsvis »spätgelesen« og »ausgelesen«, for således dels at overholde den nye forordning, dels at oversætte de tilsvarende ungarske benævnelser så nøjagtigt som muligt. Dette forslag blev accepteret af Kommissionen i skrivelse af 14. august 1981, hvilket var grunden til, at sagsøgeren efter eget udsagn besluttede at importere og sælge vin fra Ungarn og Jugoslavien i Forbundsrepublikken Tyskland under disse benævnelser.
- 6 Herefter udstedte Kommissionen ovennævnte forordning nr. 1224/83 af 6. maj 1983, som i artikel 1, stk. 3, litra g), bestemmer, at »... en angivelse vedrørende en højere kvalitet... ikke med henblik på anførelse på etiketten på en indført vin [må] oversættes til tysk med noget af følgende udtryk:... »Spätlese«, »Auslese«,... samt »spätgelesen« og »ausgelesen«.
- 7 Forbudet mod at anvende adjektivformerne begrundes på følgende måde i femte betragtning i præambelen til forordning nr. 1224/83: »for at hindre at forbrugerne vildledes med hensyn til den højere kvalitet, der angives for visse vine, som indføres til Fællesskabet, og som er underkastet mindre strenge mærkningskrav, uden at der samtidig skabes forskelsbehandling for så vidt angår betegnelsen af disse vine og vine med oprindelse i Fællesskabet, bør der tages hensyn til de særlige klimaforhold, hvorunder den indførte vin er fremstillet, og etiketten på den indførte vin bør derfor ikke kunne omfatte udtrykkene »spätgelesen« og »ausgelesen«, selv om disse er en oversættelse af udtryk, som er i overensstemmelse med bestemmelserne i oprindelsestredjelandet«.

- 8 Det er således artikel 1, stk. 3, litra g), i forordning nr. 1224/83, der er genstand for nærværende sag, hvori der er nedlagt påstand om, principalt at den omtvistede bestemmelse annulleres, subsidiært, at Fællesskabet tilpligtes at erstatte sagsøgeren de tab, som denne hævder at lide på grund af forbudet mod i fremtiden at anvende benævnelserne »spåtgelesen« og »ausgelesen«.

Annulationspåstanden

- 9 Kommissionen og Forbundsrepublikken Tysklands regering, der er indtrådt i sagen som intervenient, har anført, at påstanden ikke kan realitetsbehandles, da de anfægtede bestemmelser i den omtvistede forordning hverken berører sagsøgeren umiddelbart eller individuelt.
- 10 Det sagsøgende selskab har heroverfor gjort gældende, at annulationspåstanden bør antages til realitetsbehandling, da oversættelsesforbudet, jfr. den omtvistede bestemmelse i forordning nr. 1224/83, kun kan ramme etikettering af vin fra Ungarn og Jugoslavien, som udelukkende er bestemt for markedet i Forbundsrepublikken Tyskland, hvor alene sagsøgeren og to andre virksomheder har importeret og forhandlet sådanne vine. På grund af statshandelslandenes praksis, hvorefter der indgås langfristede leveringskontrakter med visse eneimportører i importlandene, har disse erhvervsdrivende specialiseret sig på den måde, at de hver for sig importerer helt forskellige vine; omstændighederne i forbindelse med tilblivelsen af den omtvistede bestemmelse beviser endelig, at den i virkeligheden udelukkende retter sig mod sagsøgeren.
- 11 Ifølge traktatens artikel 173, stk. 2, kan et af private anlagt annulationssøgsmål kun antages til realitetsbehandling, såfremt den anfægtede retsakt, selv om denne er udfærdiget i form af en forordning, dog reelt er en beslutning, der berører sagsøgeren umiddelbart og individuelt. Denne bestemmelse har navnlig til formål at undgå, at Fællesskabets institutioner ved blot at anvende forordningsformen får mulighed for at afskære en privatperson fra at anlægge sag til prøvelse af en beslutning, der berører ham umiddelbart og individuelt, og således at tydeliggøre, at den valgte form ikke kan ændre arten af en retsakt.
- 12 Som fastslået af Domstolen i dom af 6. oktober 1982 (*Alusuisse Italia/Rådet*, 307/81, Sml. 1982, s. 3463) skal en privatpersons søgsmål imidlertid afvises, såfremt det er rettet mod en almenyldig forordning, jfr. traktatens artikel 189, stk. 2. Ifølge Domstolens faste praksis sondres der mellem en forordning og en

beslutning alt efter, om den omhandlede retsakt er almen gyldig eller ej. Der skal derfor tages stilling til arten af den anfægtede retsakt og navnlig til dens tilsigtede eller faktiske retsvirkninger.

- 13 I denne forbindelse bemærkes, at den anfægtede bestemmelse i den omtvistede forordning indeholder et forbud mod, at samtlige de erhvervsdrivende, som allerede importerer eller påtænker at importere bestemte vine fra tredjelande til Fællesskabet, ved oversættelse anvender bestemte betegnelser. Denne foranstaltning har således almen gyldig betydning for importører, da den finder anvendelse på objektivi afgrænsede forhold og har retsvirkninger over for generelt og abstrakt afgrænsede personkredse. Som allerede fastslået af Domstolen mister en retsakt i øvrigt ikke sin forordningskarakter, fordi det er muligt at afgøre, hvor mange eller endog hvilke retssubjekter, retsaksen på et givet tidspunkt skal gælde for.
- 14 Som allerede fastslået af Domstolen kan sondringen mellem en forordning og en beslutning endelig kun gennemføres på grundlag af selve retsaktens beskaffenhed og de retsvirkninger, den har, men ikke på grundlag af de nærmere regler ved dens tilblivelse.
- 15 Herefter kan det fastslås, at sagsøgeren ikke er berørt individuelt af den omtvistede bestemmelse i forordning nr. 1424/83, og at bestemmelsen således ikke kan anfægtes af sagsøgeren i medfør af traktatens artikel 173, stk. 2. Annullationspåstanden kan således ikke antages til realitetsbehandling.

Den subsidiære påstand om Kommissionens ansvar

- 16 Det sagsøgende selskab har anført, at selv om Domstolen ikke annullerer den anfægtede bestemmelse, er det klart, at den påvirker selskabet mærkbart, for så vidt angår »dens etablerede og udøvede handel«. Det var nemlig på grund af den billigelse af anvendelsen af benævnelserne »spätgelesen« og »ausgelesen«, som Kommissionen udtalte den 14. august 1981, at selskabet mente at kunne investere betydelige beløb med henblik på at importere og sælge vin fra Ungarn og Jugoslavien i Forbundsrepublikken Tyskland. Fællesskabet er derfor forpligtet til at erstatte dette tab. Det sagsøgende selskab har anført, at det er umuligt at opgøre tabet nøjagtigt, men at det har tilstrækkelig retlig interesse til, at Domstolen her og nu kan fastslå, at Fællesskabet er erstatningspligtigt.

- 17 Kommissionen og Forbundsrepublikken Tyskland har først anført, at påstanden bør afvises, da der kun består en hypotetisk mulighed for, at det påståede tab opstår, og da sagsøgeren ikke har godtgjort, at der består en årsagssammenhæng mellem Kommissionens handlinger og importmulighedernes udvikling.
- 18 Kommissionen og Forbundsrepublikken Tyskland har videre gjort gældende, at der i hvert fald må statueres frifindelse, da der i den foreliggende sag ikke foreligger en tilstrækkelig kvalificeret overtrædelse af en retsregel af højere gyldighed til beskyttelse af private. Kommissionens udtalelse af 14. august 1981 havde kun til formål og følge at fastlægge retsstillingen på et givet tidspunkt, og sagsøgeren har ikke noget krav på, at denne stilling opretholdes. Endelig indeholder forordning nr. 1424/83 en række meget smidige overgangsbestemmelser netop med det formål at undgå, at berørte virksomheder påføres urimelige tab.
- 19 Som allerede fastlået af Domstolen i en række domme (dom af 2. juni 1976, Kampffmeyer m.fl./Kommissionen og Rådet, 56-60/74, Sml. s. 711; dom af 2. marts 1977, Eier-Kontor/Rådet og Kommissionen, 44/76, Sml. s. 393) er traktatens artikel 215 ikke til hinder for, at der ved Domstolen anlægges sag med henblik på at fastslå Fællesskabets erstatningsansvar, selv om skadelidtes tab endnu ikke kan opgøres nøjagtigt, men der skal i så fald være tale om umiddelbart forestående og med tilstrækkelig sikkerhed påregnelige skader.
- 20 Det bemærkes, at disse betingelser ikke er opfyldt i den foreliggende sag. Det sagsøgende selskabs påstande vedrørende det tab, som det påstår at have lidt, er nemlig både usikre og uklare. I sit indlæg vedrørende Kommissionens afvisningspåstand har selskabet blot påstået »Fællesskaberne forpligtet til at erstatte skade, som eventuelt kan opstå i fremtiden« som følge af forbudet mod at anvende visse oversættelser samt anført, at skaden »forekommer mulig«. En række spørgsmål, som Domstolen i denne forbindelse har stillet under den mundtlige forhandling, har heller ikke gjort det muligt at fastslå, at der var tale om et umiddelbart forestående og med tilstrækkelig sikkerhed påregneligt tab.
- 21 Der kan således heller ikke gives sagsøgeren medhold i påstanden om Fællesskabets ansvar, uden at Domstolen i øvrigt finder det fornødent at afgøre, om dette skyldes formalitets- eller realitetshensyn.

- 22 Herefter kan det fastslås, at sagen i det hele bør afvises.

Sagens omkostninger

- 23 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgeren har tabt sagen og skal derfor afholde sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (femte afdeling)

1) Sagen afvises.

2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Due

Kakouris

Everling

Galmot

Joliet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 29. januar 1985.

P. Heim

O. Bosco

Justitssekretær

Formand for femte afdeling